

Boj proti nahote a vulgárnosti v médiách

Pribúdajúca vulgárnosť a nahota v médiách už okrem ministra kultúry Mareka Maďariča prekáža aj opozičným stranám. Aj keď sú proti nevhodnému mediálnemu obsahu za jedno, dohodnúť sa na spoločnom riešení zatiaľ nevedia.

Koalícia, aj opozičné strany sa zhodujú, že chcú ochrániť maloletých pred zlým mediálnym vplyvom. Minister kultúry už listom oslovil konferenciu biskupov Slovenska, samosprávy, či ústavných činiteľov. Chce, aby s ním spojili sily v boji proti televíznym programom, ktoré ponizujú ľudskú dôstojnosť.

(Začiatok archívneho záznamu, 11.9.2012)

Marek Maďarič, minister kultúry SR (Smer-SD): „Formujú tento národ do podoby cynických, vulgárnych a stupidných ľudí.“

(Koniec archívneho záznamu, 11.9.2012)

Redaktorka: „Nezávislá poslankyňa Jana Žitňanská navrhla zavedenie takzvanej druhej časovej opony, ktorá podľa nej v minulosti už úspešne fungovala. Aby sa filmy a programy nevhodné pre maloletých divákov do pätnásť rokov nemohli objaviť vo vysielaní do ôsmej hodiny večer.“

Jana Žitňanská, poslankyňa NR SR (nezávislá): „Je vhodné, že počas dňa, počas rozprávky ide upútavka, kde sa hovorí o sexuálnom zneužívaní mŕtvej osoby? Ja si myslím, že to tam nepatrí.“

Redaktorka: „Návrh neprešiel napriek tomu, že rovnaké opatrenie vo forme vyhlášky chce do konca roka predložiť aj minister kultúry. S novelou zákona o ochrane mravnosti detí a mládeže prichádzajú aj obyčajní ľudia a nezávislé osobnosti. Chcú zakázať predaj a rozširovanie pravidelnej tlače, ktorá zároveň obsahuje napríklad fotky nahého tela.“

Branislav Škripek, poslanec NR SR (OĽaNO): „Denníky, ktoré prinášajú denné správy a zároveň prinášajú erotický obsah, nepatria na naše stoly.“

Redaktorka: „Čo v tlači je a čo nie je mravné, by podľa návrhu mali posudzovať odborníci, napríklad detskí psychológovia. Noviny a časopisy by potom museli na titulnú stranu uviesť slovo erotický. Nemohli by byť ani voľne prístupné v obchodoch. To, či bude mediálny obsah regulovaný po novom, má teraz v rukách najmä minister kultúry.“

STV 1, 30/09/2012

Súd s pápežovým komorníkom

Vo Vatikáne sa dnes začal súd s bývalým komorníkom pápeža Benedikta XVI., a to pre krádež tajných dokumentov. Niekdajší lojalný sluha svätého otca sa k skutku priznal, no údajne tak chcel upozorniť na korupciu vo vnútri cirkvi. Súd výnimočne povolil verejné pojednávanie, sledovali ho ôsmi novinári. Zároveň však sudcovia neuznajú dôkazy, ktoré pri vyšetrovaní zhromaždila komisia kardinálov. Komorníkovi, otcovi troch detí, hrozí niekoľkoročné väzenie, no pápež mu môže udeliť milosť.

TV JOJ, 29/09/2012

Udelí pápež milosť?

Vyšetrovatelia našli u súdeného bývalého komorníka pápeža Benedikta XVI. viac ako tisíc dokumentov. Sú medzi nimi aj také, ktoré pontifik nariadil zničiť. Rozsudok nad Paolom Gabrielom vynesú túto sobotu. Za vynášanie tajných listín do médií mu hrozia štyri roky za mrežami. Pápež sa však môže rozhodnúť, že mu udelí milosť.

(čtk), Pravda 04/10/2012

Súdny proces vo Vatikáne

Za mimoriadneho záujmu médií sa začal vo Vatikáne súdny proces s bývalým komorníkom pápeža Benedikta XVI. Paolom Gabrielem. Štyridsaťšesťročný Talian čelí obvineniu z krádeže a prezradenia dôverných informácií, za čo mu hrozí trest odňatia slobody až do výšky štyroch rokov. Spolu s Gabrielom je obvinený aj bývalý informatik v službách Vatikánu Claudio Sciarpetti, ktorý komorníkovi údajne pomáhal pri krádeži informácií. Pokračuje Tibor Macák, redaktor: „Prvé verejné pojednávanie s bývalým pápežovým komorníkom bolo v malej aule za Bazilikou svätého Petra vo Vatikáne. Paolo Gabriele pôsobil zádušne a bez slov sledoval dianie okolo seba. Po základných pro-

cedurálnych úkonoch sudca odročil pojednávanie na utorok, ktoré má byť taktiež verejné a na ktorom už bude Gabriele odpovedať aj na otázky sudcov. Celý proces s komorníkom má trvať do šiesteho októbra. Stále nie je jasné, aký bol jeho motív a či konal samostatne alebo bol iba nástrojom v rukách mocných, ktorí chystali komplot na pápeža alebo štátneho sekretára Vatikánu - kardinála Tarcisia Bertoneho. Korešpondent agentúry Reuter Philip Pullella, ktorý priamo z Vatikánu informuje o súdnom procese pre médiá povedal: „

Philip Pullella, korešpondent agentúry Reuters: „Málokto verí tomu, že Gabriele konal samostatne a preto všetko nasvedčuje tomu, že vyšetro-

vanie bude pokračovať. Je celkom možné, že pracoval pre niekoho vysoko postaveného. Neverím však, že by sme sa počas tohto procesu dozvedeli veľa detailov o tom, kto to mohol byť. Ak bude vyšetrovanie pokračovať, potom je celkom možné, že bude aj ďalší proces.“

Redaktor: „Bývalého pápežovho komorníka a otca troch detí zatkli dvadsiateho tretieho mája a po päťdesiatich troch dňoch vyšetrovania prepustili do domácej väzby. Gabriele pôsobil frustrujúco a tvrdil, že len chcel brániť cirkev pred sprisaháním a korupciou. Podľa psychiatrického posudku je labilnej povahy so sklonomi k paranoidnému správaniu sa. Ak by dostal nepodmienečný trest, pápež Benedikt XVI. má možnosť udeliť mu milosť.“

Rádio Slovensko, 29/09/2012

Cirkevná daň zostáva tabu

Cirkevná daň sa na Slovensku tak skoro platiť nebude. Hoci v Nemecku tamjší Spolkový správny súd pred pár dňami rozhodol, že príslušníkmi cirkvi s nárokom na cirkevné sviatosti ako sobáš, pohreb, spoveď či krst sú len tí, čo cirkvi odvádzajú daň, naša krajina sa podobnou cestou nechystá vydať. Okrem toho, že na to nie je politická vôľa, veľkou prekážkou sú aj medzinárodné záväzky. „Cirkevnú daň by sa jednoznačne patrilo zaviesť. Za úkony, ktoré si žiadajú len niektorí, teraz platíme všetci - čo nie je správne. Spravidlivé by bolo, keby nie štát, ale sami veriaci prispievali svojej náboženskej obci,“ mieni historička Katarína Zavacká. Podľa nej jestvujú dve zásadné prekážky, ktoré zavedeniu dane bránia. Prvou je nezáujem politikov o tému. „Parlamentná ľavica ani pravica nič také nechce. Všetci sa obávajú straty voličov. Pritom sú možno ich obavy zbytočné, verejná mienka sa oproti minulosti posúva, no politici to stále vidia rovnako,“ hodnotí Zavacká. A druhou, ešte oveľa vážnejšou, prekážkou je platnosť kontroverznej zmluvy medzi Slovenskou republikou a Vatikánom, ktorá najsilnejšej rímskokatolíckej cirkvi priznáva mimoriadne privilégia. „Na Slovensku je situácia úplne iná ako v Nemecku. Pre našu krajinu nie je nemecký model žiaduci a touto cestou nepôjdeme,“ konštatuje hovorca Konferencie biskupov Slovenska Jozef Kováčik. Podľa neho by si Slovenská republika mala predovšetkým splniť medzinárodné záväzky a prijať zvyšné dve zmluvy so Svätou stolicou a v rámci jednej z nich doriešiť aj otázky financovania. „A tie sú témou na odbornú diskusiu. Expertná skupina už pre tento účel vznikla,“ dodáva. Vatikánska zmluva sa síce začala pripravovať už v roku 1997 za vlády Vladimíra Mečiara, no za Slovensko ju až v novembri 2000 podpísal premiér Mikuláš Dzurinda. Základný dokument podmienil zároveň prijatie ďalších štyroch vykonávacích zmlúv, no z nich dve najsťpornejšie, o výhrade vo svedomí a o financovaní cirkvi dodnes prijaté neboli. Pre polemiky okolo prvej predčasne skončila druhá Dzurindova vláda. Pri druhej zase dosiaľ štát a rímskokatolícka cirkev márne hľadajú spoločnú reč. Cirkevní predstavitelia návrhy štátnych neustále odmietajú, čím konzervujú súčasný stav. „Cirkvi

však toto status quo nesmierne vyhovuje. Štát ju štedro financuje a ona si zachováva silný vplyv, nedá si nazerat' do hospodárenia a voči štátu ani nie je lojálna, čo sa prejavilo aj v tom, ako tvrdošijne odmieta rušenie sviatku Sedembolestnej Panny Márie,“ tvrdí Zavacká a pripomína, že za Mečiara bol Vatikán prakticky jediným štátom, ktorý bol ochotný s vtedajším premiérom komunikovať. A dôsledkom hrozacej medzinárodnej izolácie bola práve zmluva, pre Slovensko veľmi nevýhodná, ba dokonca jednostranne vypovedateľná. Štát, hoci rímskokatolíkom po politických zmenách v roku 1989 odovzdal podstatnú časť cirkevných majetkov, musí im na základe tejto zmluvy naďalej každoročne platiť miliónové sumy bez nároku na kontrolu, ako s nimi cirkev narába. Ani výkonný riaditeľ združenia Via Iuris teológ Miro Kocúr nepovažuje zavedenie cirkevnej dane na Slovensku za reálne. „Tunajšie podmienky sú historicky celkom iné ako v Nemecku. U nás štát po komunistickom puči v roku 1948 tvrdo vstúpil do fungovania cirkvi za cenu ich financovania a platí jej dodnes, aj keď ústava deklaruje, že štát je ideologicky aj nábožensky neutrálny,“ hovorí. Aj podľa Kocúra by však sprehladnenie finančných tokov a cirkevná odľuka od štátu nielen de iure, ale aj de facto, prospela v konečnom dôsledku „obom stranám“. Podmienkou je len konsenzus medzi parlamentom, ktorý prijíma zákony, a cirkvou, ktorá by sa musela prispôbiť novým pravidlám. Význam Vatikánskej zmluvy však Kocúr nepreceňuje. „Každá zmluva je vypovedateľná. Na zavedenie cirkevnej dane netreba dokonca ani ústavný zákon, terajšia parlamentná väčšina Smeru by ju mohla pohodlne presadiť - keby k tomu existovala vôľa,“ myslí si. Hovorca KBS tiež tvrdí, že zavedenie cirkevnej dane by oveľa viac ako veľkej rímskokatolíckej cirkvi ublížilo malým cirkevným spoločenstvám. S tým súhlasí Jaroslav Franek z Ústredného zväzu židovských náboženských obcí. „Odluke by sme sa síce nebránili, no záležalo by od jej nastavenia. Na rozdiel od rímskokatolíkov, ku ktorým sa hlási najmenej 60 percent obyvateľov Slovenska, máme my len okolo dvetisíc členov. A keby aj každý z nich platil ročne daň sto eur, z vyberaných peňazí by sme neutiahli ani

jediný náš domov pre prestarnutých,“ hovorí Franek. Podľa neho by v prípade zavedenia dane bolo treba riešiť aj ďalšie podmienky. „Napríklad vrátiť nám pôdu nezistených vlastníkov, pretože je zrejmé, že nimi väčšinou boli Židia,“ zdôrazňuje. Kým bývalá Radičovej vláda mala naštartovanie odluky zakotvené v programovom vyhlásení, súčasný kabinet zatiaľ hovorí len o širokej diskusii na túto tému. Chce hovoriť o prospešnom pôsobení cirkvi v školstve, zdravotníctve, armáde či charite. Na druhej strane priznáva, že v súčasnosti nevie ani len kvantifikovať hodnotu majetku, ktorý štát cirkvi odovzdal.

Možné spôsoby financovania cirkvi

- cirkevná daň - funguje napríklad v Rakúsku, Nemecku („kirchensteuer“), vo Švajčiarsku a v Škandinávii, výška dane je rôzna, zväčša okolo deväť percent, v Rakúsku sa ráta z ročného príjmu, priemerne sa tam platí asi 250 eur. V Rakúsku už pri nahlasovaní trvalého pobytu občan vyplní formulár, kde uvedie vierovyznanie. Ak je napr. katolík, cirkev si ho zaregistruje a vyrubí mu daň, veriaci do 19 rokov a študenti platiť nemusia. V Nemecku daň tvorí asi deväť percent dane z príjmu

- daňová asignáda - daňový poplatník môže časť odvedenej dane previesť na isté subjekty, medzi ktoré patrí aj cirkev, systém sa používa napríklad v Taliansku, Španielsku či Maďarsku

- samofinancovanie - vo Francúzsku, v USA či Brazílii sa cirkvi financujú samy, štát však môže prispievať na cirkevné inštitúcie vo verejnom záujme (cirkevné školy, sociálne zariadenia, duchovných vo väzniciach alebo v nemocniciach, na charitu)

- podnikanie - na Západe bežný spôsob, s pozemkami alebo nehnuteľnosťami, ale aj prevádzkou vydavateľstiev, nemocníc, či dokonca bánk

Financovanie cirkvi štátom

- Slovenská republika v súčasnosti finančne podporuje činnosť 18 cirkvi a ďalších siedmich náboženských zoskupení, rozhodujúca časť rozpočtovaných peňazí plynie cirkvi rímskokatolíckej

- na činnosť cirkvi tohto roku išlo asi 37 miliónov eur, z ktorých rímskokatolíci dostali asi 21 miliónov

- financovanie tejto cirkvi štátom sa traduje od čias Rímskeho cisárstva, na Slovensku aj v Česku je to historický pozostatok Rakúsko-uhorskej monarchie

- komunistický režim na finančnej odluke nemal záujem, vyhovoval mu stav, že cirkevným platí a oni sú za to „poslušní“, prakticky všetok majetok patrilo v tom období štátu

- po páde komunizmu už štát od cirkvi poslušnosť nežiada, financovanie však zostalo, plány o finančnej odluke rímskokatolíckej cirkvi od štátu dnes narážajú na ustanovenia Základnej zmluvy s Vatikánom a na fakt, že

sa jej ešte nevrátila časť majetku, na ktorý si robí nárok

- cirkvi sú dnes oslobodené od platenia daní z majetku, keďže sa odvolávajú na to, že sa im vrátil „spustnutý“, niektoré majetky však už predali, iné zhodnocujú prenajímaním, rekonštrukcie mnohých významných cirkevných paríjatiok hradí štát

- štát nefinancuje len platy farárov či činnosť biskupstiev, ale napríklad aj výučbu náboženstva na školách všetkých typov, pričom nemá dosah na jej obsah, financuje pôsobenie cirkvi v armáde a ďalších sférach verejného života

Pravda 01/10/2012

komentár Kto za koho hovorí

Zavedenie cirkevnej dane sa u nás často spomína s neskrývanou škodoradosťou: keby mali veriaci sami prispievať na chod cirkvi, hneď by sa ukázalo, koľko ich v skutočnosti je! Lenže tu by nemalo ísť o škodoradosť, ale o spravodlivosť. Prečo by na chod oficiálnych cirkví a náboženských spoločností mali prispievať všetci vrátane neveriacich, úplných ateistov, vlašných agnostikov, prípadne členov denominácií, ktoré u nás nie sú uznané za cirkvi? Pravdaže, sú všetky veci, na ktoré sa svojimi daňami skladáme všetci. Políciou počnúc, diaľnicami končiac. Zelení aktivisti prispievajú na chod atómových elektrární, pacifisti na armádu. V takých prípadoch môžeme aspoň voliť takých politikov, ktorí majú na tieto veci podobné názory ako my sami. Zmena politických a občianskych priorít je teda možná. S cirkvami je to inak. Obzvlášť s tou najväčšou, rímskokatolíckou. Naš štát voči nej postupuje sľaby prísne v duchu sekularizmu. Cirkevné záležitosti sú výlučne jej doménou, štát sa nestará o to, z koho spraví Vatikán (ten skutočný pán katolíkov) biskupa a koho odvolá. Štát nerieši obsah vierouky, nestará sa do jej dogiem. Naopak to však napodiv neplatí. V kostoloch sa pred voľbami otvorene kortešuje. V novodobej histórii Slovenska neexistovala vláda, do ktorej práce sa cirkev nepokúšala zasahovať. Či už prostredníctvom „svojich“ politikov v kabinete, alebo tým, že ju vláda sama pozýva za okrúhle stoly. Štát financuje cirkevný aparát, pričom ale nemá právo žiadať od neho

hodnoverné vyúčtovanie. Cirkev, ktorá je platená z daní všetkých ekonomicky činných občanov, je sama oslobodená od platenia daní z majetku. Navyše z majetku, s ktorým môže voľne narábať. Aj kšeftovať. Neustále pripomínanie, že keby sa zaviedla cirkevná daň, doplatili by na to malé cirkvi a náboženské spoločnosti, zabúda na jednu vec. U nás predsa štát dotuje iks menšinových kultúrnych a spoločenských aktivít, ktoré by inak možno neprežili. Ak by sa po zavedení cirkevnej dane ukázalo, že menšie cirkvi potrebujú pomoc - napríklad na udržanie svojich charitatívnych a sociálnych programov a inštitúcií - získali by pomoc štátu. Zmenilo by sa „akurát“ to, že najväčšie cirkvi by žili samy a za svoje. Zmenila by sa možno atmosféra v spoločnosti. Na prospech cirkví i štátu. Vedieť presne kto za koho hovorí, keď niečo požaduje, nie je predsa nikdy na škodu. Na škodu by to mohlo byť azda tým biskupom, ktorým vyhovuje neprehľadné narábanie s peniazmi, ale najmä to, že môžu hovoriť do politiky v mene vágneho „celonárodného záujmu“. Ten bol dosiaľ formulovaný iba nevyhovujúcimi výsledkami sčítaní ľudu, kde sa za katolíka prihlásil jednoducho každý, kto bol pokrstený. Lenže byť pokrstený a byť praktizujúcim veriacim sú dve rôzne veci. Skutočný sekularizmus spočíva v tom, že štát a cirkev sa navzájom v podstate nepotrebujú. A keď áno, potom je vždy jasné, kto za koho hovorí.

**Peter Javůrek
Pravda 01/10/2012**

Stredovek prichádza

Poslanec Škripek priznáva, že prešiel duchovnou premenou

Poslanec za Obyčajných ľudí Branislav Škripek vyvolal na tvárach poslancov úsmev, keď v parlamente predniesol svoju predstavu o erotike v médiách. Proti nahote bojovala už inkvizícia. História sa opakuje?

Viaceri slávni maliari mali problém s cirkvou, keď zobrazili ľudské telo, ako ho Boh stvoril. Keď prejde Škripekova novela zákona na ochranu mravnosti, grafici možno budú musieť prirobiť trenky aj Michelangelovmu Davidovi.

Internet vám neprekáža?

„Je rozdiel medzi zobrazovaním krásy ľudského tela a medzi zobrazovaním sexuálnych úkonov,“ tvrdí Škripek. Definícia pornografie je podľa neho jasná. „Pornografia je explicitné zobrazovanie pohlavného styku s cieľom predaja alebo vyvolávania sexuálneho vzrušenia bez vzťahu k samotnému aktu,“ vysvetlil. V médiách ho poburuje vulgárnosť. Vyrašťovanie pohlavných orgánov podľa neho vraj nestačí, lebo ľudom pracuje fantázia. „Musel by tam byť široký čierny trojuholník alebo obdĺžnik, inak je to obchádzanie zákona,“ tvrdí. Sám v mladosti porno videl. „Samozrejme, že áno. No problem.“ Odkedy však prešiel duchovnou premenou, nepozera ho. Možno by nebolo zlé, keby si nejaké opäť pozrel. Aspoň by pochopil, že denná tlač nemá s pornografiou nič spoločné. A možno by sa pán poslanec mohol zamyslieť aj nad tým, že deti, ktoré chce on tak vehementne brániť pred skazenosťou, sú v prvom rade na internete. A tam rozhodne žiadne zbytočné rastre nenájdu. (irk)

Plus jeden deň 29/09/2012

Bitka pre antikoncepciu

Na Filipínach sa strhla bitka kvôli antikoncepcii. V parlamente je zákon, ktorý ak prejde, budú mať chudobné rodiny k dispozícii antikoncepciu. Vláda chce takto bojovať proti chudobe a proti rozrastajúcej sa populácii. Zákon podporuje aj prezident, čo rozhnevalo katolícku cirkev. **Markíza, 02/10/2012**

Hrad je pre Maticu nedôstojný

Bratislava má ďalší spor o sochy. Cyrila s Metodom chcú matičiari iba na jednom mieste

Ministerstvo kultúry pošle peniaze, až keď uvidí dohodu s majiteľom pozemku.

Cyrila, Metoda a ich žiaka Gorazda chceme osadiť len na bratislavskom Hurbanovom námestí, tvrdia iniciátori súsošia Matica slovenská a Rada biskupov. Chýba im na to súhlas mesta aj úradov. Pozemky patria Bratislave, ktorá má od minulého týždňa nové pravidlá osádzania sôch. Mali by byť späť s miestom, kde stoja. Magistrát a poslanci nechcú pravidlá porušiť hneď v prvom prípade, a tak núkajú dve možnosti – Gorazdovu ulicu pri Kostole Panny Márie Snežnej pod Kalváriou a Bratislavský hrad pri veľkomoravských vykopávkach. „Nijaká iná alternatíva nie je pre nás prijateľná, lebo nevystihuje dôstojnosť a vážnosť cyrilometodskej myšlienky v slovenskej spoločnosti,“ trvá na Hurbanovom námestí tajomník Matice slovenskej Peter Mulík. Súsošie chcú postaviť budúci rok pri príležitosti 1150. výročia príchodu solúnskych bratov. Mulík vraví, že Hurbanovo námestie má byť aj dejiskom osláv.

Štát ešte nezaplátil

Socha za 165-tisíc eur už rastie v ateliéri. „Ministerstvo súsošie podporilo sumou 90-tisíc eur,“ hovorí Mulík. Nie je to úplne pravda. Minister kultúry Marek Maďarič (Smer) podmienil uvoľnenie peňazí potvrdením vlastníka pozemku o povolení osadiť súsošie, odkazuje ministrov hovorca Jozef Bednár. Rada biskupov a Matica obhajovali Hurbanovo námestie aj

tým, že o tom rokovali ešte s bývalým primátorom Andrejom Ďurkovským. Bolo tiež v podmienkach výtvarnej súťaže. „V stredoveku tam bolo popravidlo, dávať tam dejateľov je nevhodné,“ hovorí mestský poslanec SDKÚ Ivo Nesrovnal. Proti je aj staromestská kultúrna komisia. Stavebný úrad Starého Mesta by musel na sochu vydať stavebné povolenie. „V Ružinove máme bustu Andreja Hlinku, to by sme ju museli dať do Ružomberka,“ nepáčia sa prísne pravidlá starostovi Ružinova Dušanovi Pekárovi z KDH. Priestor na námestí pred Kostolom Najsvätejšej Trojice neodporúča ani hlavná architektka Ingrid Konrad. „Nepopieram, že súsošie patrí do Bratislavy, no z hľadiska vízie mesta skôr na východnú terasu Bratislavského hradu.“

Parlamentu sa na Hrad nepýtali

S vierozvestmi na Bratislavskom hrade však nepočíta kancelária Národnej rady, ktorá Hrad spravuje. Šéfka komunikačného odboru Soňa Pötheová vraví, že tento zámer ani nevidia. „Prvoradým záujmom je rešpektovanie možnosti štátneho rozpočtu a dokončenie nevyhnutných úprav v areáli Hradu.“ Gorazdova ulica na Kalvárii je podľa Matice nevhodná, lebo je mimo centra mesta. „Na Hrade zas socha nie je možná, lebo bude pokračovať jeho rekonštrukcia. Je možné, že nebudeme mať nijaké súsošie,“ povedal Mulík. Kurátor a kunsthistorik Richard Gregor o súsoší povedal, že má, žiaľ, veľmi nízku umeleckú hodnotu. „V súťaži, z ktorej vzišlo, neboli zohľadnené odborné kritériá.“

Lucia Tkáčiková, SME 01/10/2012

Podpora kultúrnej infraštruktúry a rozvoja cestovného ruchu v Jasove

Kláštor premonštrátov v Jasove, s bohatou históriou siahajúcou do 13. storočia a neskorobarokovým komplexom budov postavených v rokoch 1750-1766, je jedným z vrcholných diel tohto obdobia. Jeho útroby, ktorých súčasťou je aj Kostol sv. Jána Krstiteľa, veľkolepá knižnica s dielami zo začiatku 17. storočia, či jediná zachovaná francúzska baroková záhrada na Slovensku, boli mnohým náhodným návštevníkom skryté. V dnešných

dňoch, vďaka projektu s podporou programu Terra Incognita Košického samosprávneho kraja, pracovníci spoločnosti e-volution s.r.o. pripravujú inštaláciu exteriérového informačného kiosku, ktorý zlepši prístup verejnosti, obzvlášť okoloidúcich turistov, k informáciám o unikátnej národnej kultúrnej pamiatke kláštora počas a najmä mimo turistického sezónu. Viac informácií nájdete na stránke www.opatstvojasov.sk Zoltán Terebeši, Nový Čas 02/10/2012

Kam so súsoším vierozvestcov?

Na budúci rok pribudne v meste nové súsošie. Umelecké stvárnenie svätých Cyrila, Metoda a Gorazda. Mestskí poslanci odmietli pôvodný návrh, aby súsošie stálo na Hurbanovom námestí a navrhli dve nové lokality.

Hurbanovo námestie nie je podľa poslancov zastupiteľstva vhodné. Preto navrhli buď Gorazdovu ulicu alebo východnú terasu Bratislavského hradu.

Milan Ftáčnik, primátor Bratislavy: „Ja to hodnotím ako krok, ktorým poslanci umožnili, aby v rámci osláv bolo toto súsošie otvorené na mieste, ktoré je spájané s veľkomoravskou históriou, ktoré je spájané aj s pôsobením vierozvestcov na území Bratislavy a takýto názor získal väčšinovú podporu. Čiže takýmto spôsobom odpovieme žiadateľovi, ktorý žiadal umiestniť súsošie na Hurbanovom námestí.“

Marián Tkáč, predseda Matice slovenskej: „Rozhodnutie mestského zastupiteľstva som prijal s ľútosťou, pretože sa potvrdzuje, že bratislavské mestské zastupiteľstvo ako keby nedoceňovalo to, čo ideme oslavovať na budúci rok, najslávnejšie a najvýznamnejšie činy v dejinách nášho národa, teda príchod vierozvestcov, ktorí tam definitívne dodali kresťanstvo a staroslovenský jazyk.“

Ingrid Konrad, hlavná architektka Bratislavy: „Pre mňa Veľká Morava, pre mňa osobne a myslím, že pre väčšinu z nás aj historicky je späť a cyrilometodskou tradíciou. Ja sa prikláňam k lokalizovaniu pamätníka na východnej terase Bratislavského hradu.“

Redaktorka: „Súsošie od akademického sochára Antona Gábrika vyhralo verejnú súťaž, ktorú vyhlásila Matica slovenská spolu so Spoločnosťou svätého Gorazda a Konferenciou biskupov Slovenska. Dielo by mali inštalovať na budúci rok, keď si pripomenieme tisíc stopäťdesiat rokov od príchodu vierozvestcov Cyrila a Metoda na naše územie.“

TV Bratislava, 28/09/2012

Krádež počas svätej omše

Hurbanovský farský úrad má nového dekana len niečo vyše mesiaca, už však musí riešiť problém, ktorý tam zatiaľ nezažili - v nedeľu počas svätej omše totiž zloději vykradli faru stojacu priamo v centre mesta.

Kým dekan s kaplánom slúžili nedeľnú slávnostnú omšu, zloději stihli vykradnúť faru, ktorú od kostola delí len cesta.

Dekan katolíckej cirkvi, Hurbanovo: „Bola slávnostná svätá omša, už kvôli tomu, že mi prišli moji veriaci z bývalej farnosti - kostolník z Račian, aj z Dunajskej Stredy.“

Redaktorka: „Nový dekan pôsobí v Hurbanove len niečo vyše mesiaca. Hodinová omša a následný krátky koncert v miestnom katolíckom kostole, kde sa zišlo viac ako štyristo veriacich, stačilo zlodějom na to, aby za bieleho dňa preskočili plot farského úradu, ktorý stojí v centre hneď pri hlavnej ceste.“

Dekan, Hurbanovo: „Ako prvý som došiel na farský úrad a zistil som, že dvere mám otvorené. Tak som bol prekvapený, že vlastne čo sa stalo, že prečo sú dvere otvorené.“

Redaktorka: „Zamknuté dvere kancelárie rozbili zloději, ktorí sa po jej prehladaní dostali cez ňu aj do obytných priestorov fary. Tam všetko porozhadzovali a brali, čo im pod ruky prišlo.“

Dekan, Hurbanovo: „Zobrali nám počítače, úradné veci, čo skutočne potrebujeme do práce, aj osobné veci.“

Redaktorka: „Zmizli platobné karty, stravné lístky, i hotovosť, viac ako šesťsto eur. Časť peňazí bola určená na vyplatenie autobusu, ktorým sa do Hurbanova priviezli hostia. Na fare až doposiaľ nebolo žiadne zabezpečovacie zariadenie. Nikto nepredpokladal, že si niekto trúfne na faru obklopenú domami v centre mesta.“

Dekan katolíckej cirkvi, Hurbanovo: „Dokonce ešte je tu aj mestská polícia, takže som s tým vôbec nepočítal, že voľačo takéto môže byť.“

Božena Bruchterová, hovorkyňa KR PZ Nitra: „Vyšetrovateľ z Komárna začal trestné stíhanie vo veci prečinu porušovania domovej slobody, neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku a krádeže.“

TV JOJ, 01/10/2012

Cirkev chce živé kvety

Ľudia by mali na dušičky vyzdobiť hroby živými a nie umelými kvetmi.

Tak, s takouto netradičnou výzvou prichádza mesiac pred Sviatkom všetkých svätých katolícka cirkev.

My sme zisťovali, čo na to hovoria vy.

Pri výzvach Konferencie biskupov Slovenska sme zvyknutí, že sa väčšinou týkajú vážnych teologických záležitostí. Táto je však iná. Cirkev nechce na hrobch plastovú výzdobu.

Jozef Kováčik, KBS: „Prvý dôvod je ekologický. To znamená rozklad plastov, rozklad takýchto umelých kvetov, to je pomerne veľká záťaž na prírodu. Na druhej strane je to aj symbolický rozmer a to sú vlastne sušené alebo živé kvety, ktoré symbolizujú život a smrť a preto majú svoj zmysel ako symbol, ktorý by sa nemal nahrádzať len nejakou lacnou alternatívou.“

Redaktor: „Na otázku, či na dušičky živé alebo umelé kvety majú ľudia aspoň tu v Bratislave jednoznačný názor.“

Anketa, Opýtaný 1: „No, na dušičky, samozrejme, že živé.“

Opýtaný 2: „Ja to roky rokúce ako dávam slameničky.“

Opýtaná 3: „Chryzantémy. No a čo máme v záhradke, samozrejme, teraz astry sú veľmi pekné, cínie.“

Redaktor: „Hoci v našej ankete

vyšli živé kvety ako jasný víťaz, pani Helena Turanová, ktorá profesionálne vyrába vence na hroby už trinásť rokov, tvrdí, že stáli zákazníci si už teraz na dušičky objednávajú živé a umelé kvety v pomere jedna k jednej.“

Helena Turanová, odborníčka na viazanie vencov: „Rovnaký záujem. Či živé, či umelé, to všetko, to ide veľmi dobre na odbyt.“

Redaktor: „Máme tu tri ikebany určené na výzdobu hrobov. Skúste uhádnuť, ktorá z nich je vyrobená zo živých kvetov? Je to táto. Na prvý pohľad to však rozoznáte iba veľmi ťažko. A to je aj podľa pani Turanovej veľká výhoda umelých kvetov. Na hrobch vydržia až do jari. A cenovo sú porovnateľné. Napríklad tieto ikebany. Živá aj umelá stoja obe asi päťdesiat eur.“

Helena Turanová, odborníčka na viazanie vencov: „Zákazník je náš pán a to, čo on povie, tak to musí byť.“

Redaktor: „Či výzva biskupov ovplyvní rozhodovanie zákazníkov, ukážu až samotné dušičky. V posledných rokoch čo bolo trendom? Umelina alebo skôr živé kvety?“

Miloslav Hrádek, riaditeľ bratislavského pohrebniectva: „Živé kvety črepníkové, črepníkové chryzantémy.“

Redaktor: „Sviatok všetkých svätých oslavujeme 1. novembra. O deň na to sú dušičky.“

Markiza, 1/10/2012

Ako mi vysvetlil odchod z kňazstva?

Život je naozaj nevyspytateľný! Ivetta Radičová (55) sa so svojim súčasným životným partnerom a bývalým kňazom Mariánom Balázsom (46) spoznala vďaka manželovi Stanovi (+49). Podľa expremiérky však Balázs odchodom z kňazskej služby neurobil nijakú zásadnú zmenu vo svojej viere.

Iveta Radičová v rozhovore pre časopis Slovenka priznala, že s Mariánom Balázsom sa spoznala vďaka manželovi Stanovi. Balázs sa v roku 2010 vzdal kňazskej služby a išiel za ňou na úrad vlády. „Tým, že urobil zmenu vo svojom civilnom živote, neurobil žiadnu zásadnú zmenu vo svojom vnútri. Vo svojej viere, vo svojom presvedčení. Žiadnu,“ myslí si o rozhodnutí vyzliecť si sutanu. „Odohralo sa to v lete 2010, teda pred vyše dvomi rokmi, so všetkými právnymi procedurami, ktoré s tým súvisia. Možno na

Slovensku je takéto rozhodnutie pána Balázsa stále ešte prekvapujúce, ale v iných krajinách vôbec nie. Navyše, ani na Slovensku nie je ani prvý a určite ani posledný. A zdá sa mi to pravdivé a charakterné,“ povedala. Zopakovala, že počas pôsobenia arcibiskupa Sokola mal Balázs päťročný zákaz verejného pôsobenia. „To sa vo vás kumuluje, či vlastne máte šancu vykonávať svoje poslanie plnohodnotne,“ zauvažovala. O svadbe zatiaľ, zdá sa, nemôže byť ani reč. „Je to celé veľmi čerstvé a za dôležité považujem, aby Marián predovšetkým našiel pre seba pôsobenie, ktoré ho vnútorne bude uspokojovať, nech má na to toľko času, koľko času na to potrebuje,“ uzavrela tému expolitika.

Odchod Balázsa z kňazstva bol podľa expremiérky charakterný.

(pol), Nový Čas 03/10/2012

Rusko vysvätilo severný pól

Pravoslávny biskup spustil na dno oceánu skrinku s požehnaním pravoslávnej cirkvi. Rusko si na severný pól robilo nároky aj v minulosti. Podobné ambície má viacero krajín.

Moskovský patriarcha Kirill poslal jedného zo svojich biskupov, aby na dno oceánu presne na severnom póle spustil špeciálnu kapsľu s požehnaním hlavy ruskej pravoslávnej cirkvi. V texte Kirillovho poslania je okrem iného napísané, že žehná „posvätenie severného pólu na slávu 1150. výročia štátnosti ruskej mocnosti“. To, že si túto časť planéty prisvojila jedna z cirkví, vyvolalo veľké pohoršenie. Rusi považujú severný pól de facto za svoje územie, podobné nároky si však robia i ďalšie štyri štáty.

V sviatočnom rúchu

Pravoslávne duchovenstvo sa rozhodlo využiť októbrovú štátnu expedíciu Arktída 2012, ktorú organizuje Arktický vedecko-náučný inštitút. Biskup Narjan-Marskij si na ceremonii vysvätenia pólu obliekol sviatočné rúcho a spustil do vôd Severného ľadového oceánu skrinku, ktorá symbolizuje imperiálne ruské ambície. Šéf expedície Vladimir Sokolov a kapitán atómového ľadoborca Rossija Oleg Ščapin neskryvali dojatie. Pokusy „obsadiť“ severný pól aj priľahlé teritórie Rusko robí už dávno. V roku 2007 urobilo prvý krok – s veľkou pompou na dne Severného

ľadového oceánu ukotvili ruskú štátnu vlajku. Kanadania ihneď vyhlásili, že ide o spornú oblasť a že rozhodne na ňu nemá nárok Rusko. „Nie sme v 15. storočí, aby si niekto cestoval po svete, vztyčoval vlajky a hovoril, že od tejto chvíle je to jeho územie,“ povedal vtedy rozhorčený kanadský premiér Stephen Harper. Dáni sa akcii Rusov posmievali, Američania vyhlásili, že také predstavenie na veci nič nemení a Nórsko radšej nič nehovorilo. Všetky tieto štáty tušia, že v oblasti sa skrývajú obrovské zásoby ropy, ktoré bude možno čoskoro ľahšie ťažiť vďaka topeniu arktického ľadu. Spoločnosť Exxon odhaduje, že okolo pólu je 18 percent svetových zásob tejto suroviny. Rezolúcia OSN však ťažbu na severnom póle zakazuje.

Už posvätil základňu

Posvätenie pravoslávny kňazom vnímajú ako necitlivý čin, ktorý demonštruje vzťah Moskvy k problematickej otázke, nielen tieto štáty. Aj ruský biskup priznal, že chce činom podporiť „úsilie ruského štátu navrátiť si štatút mocnosti a potvrdiť všetky doterajšie úspechy Rusov v Arktíde“. Narjan-Marskij slúži v najsevernejšej ruskej eparchii. Už v roku 2004 posvätil pravoslávny chrám na ruskej stanici Bellingsgauzen v Arktíde. Na expedície do najstudenších oblastí jazdí pravidelne. **Petra Procházková, SME 29/09/2012**

Skvost so stáročnou tradíciou

Prvé viničové sadenice do Radošiny dovezli v 15. storočí pod označením Klevner francúzski mnísi na pozvanie nitrianskeho biskupa. Radošinský Klevner je cuvé s dominanciou Rulandského šedého, s menším podielom Rulandského bieleho a ďalšej bielej odrody. Každý ročník je pritom špecifický. Raz v ňom cítiť tropické ovocie, žltý melón či zrelé hrušky, inokedy viac korenitosť. Vždy je to však plné víno. Po získaní fľašovej zrelosti sa objavujú aj medové tóny. Víno pritom býva ohnivé i alkoholické. **(os), Plus jeden deň 03/10/2012**

Majú sa kajat'

Ruská pravoslávna cirkev v nedeľu apelovala na členky pankovej skupiny Pussy Riot a vyzvala ich, aby sa za svoje činy kajali. „Cirkev si úprimne želá pokánie pre tých, ktorí zneuctili sväté miesto,“ vyhlásil v ruských médiách cirkevný hovorca Vladimir Legoida. Zároveň naznačil, že ak aktivistky svoje činy oľutujú, mali by na to súdne orgány prihliadnuť. „Želali by sme si, aby tí, čo porušili zákon, dostali šancu na nápravu,“ dodal. Právny zástupca skupiny Mark Feigin však jeho slová odmietol. **(sita), Plus jeden deň 01/10/2012**

Borcovi príliš nevonía agenda homosexuálov

Práva homosexuálov. Poradnému orgánu vlády má šéfovať minister spravodlivosti. Ten však radšej hovorí o zákone o rodine.

Vláda Roberta Fica už dnes oficiálne otvorí dvere svojho úradu gejom a lesbičkám. Poradnému orgánu Rady vlády má šéfovať minister spravodlivosti Tomáš Borec. Pritom on sám je zástancom uplatňovania zákona o rodine, podľa ktorého je manželstvo jedinečný zväzok medzi mužom a ženou. Na otázku HN, akú predstavu o činnosti tohto výboru má, totiž odpovedal, že ministerstvo bude aj pri obhajobe práv neheterosexuálnych ľudí vychádzať z princípov zakotvených v Programovom vyhlásení vlády. „Okrem iného sa tu uvádza, že manželstvo medzi mužom a ženou treba chrániť a napomáhať jeho dobru.“

Ministerstvo je však tiež pripravené hľadať riešenia, ako zjednodušiť život ľuďom, ktorí spolu žijú aj v inom ako manželskom zväzku. Vláda pristupuje k tomuto kroku paradoxne len pár mesiacov po tom, ako premiér vyhlásil, že téma homosexuálov nie je témou tejto vlády. Odmietol sa zúčastniť aj na ich akcii Dúhový pride. Podľa našich informácií je za tým aj tlak zvonku. Frakcia eurosocialistov, do ktorej v Európe patrí aj Smer-SD, by privítala, keby sa na Slovensku týmto skupinám venovalo viac pozornosti. Podľa europoslankyne Moniky Flašíkovej Beňovej je vytvorenie výboru prvým krokom. „Verím, že dôjde aj k tvorbe zákonov.“ Podobné očakávania má tiež riaditeľka združenia Queer Leaders Forum Romana Schlesinger, ktorá bude vo výbore zastupovať ne-

heterosexuálov. „Je to pozitívny signál. Chceli by sme, aby sa vytvorila pracovná skupina na tvorbu zákona.“ Proti iniciatíve zriaďovať takýto výbor sa postavila katolícka cirkev aj aktivisti združenia Fórum života. Podľa nich podobný výbor nie je potrebný a je v rozpore so zámerom vlády chrániť inštitút rodiny. „Jednou zo základných povinností vlády je vytvárať podmienky na rozvoj a plnohodnotný život všetkých obyvateľov a nedávať určitým skupinám osobitné nadštandardné práva iba z dôvodu ich sexuálnej orientácie,“ skonštatoval právnik Martin Dilong z KDĽH. Konferencia biskupov Slovenska informovala o svojom odmietavom postoji poslancov Národnej rady a od politických strán biskupi očakávajú principiálne stanoviská.

(mr), HN 03/10/2012

Bezákovi pripísali dlh

Jedným z dôvodov odvolania arcibiskupa malo byť 600-tisíc stratených eur.

Za odvolaním trnavského arcibiskupa Róberta Bezáka z funkcie boli aj údajne stratené státisíce. Obvinenie cituje taliansky teológ a novinár Sandro Magister z dokumentu, ktorý označuje za tajnú správu z vatikánskej vizitácie na Slovensku. Bezáka podľa Magistra vinili, že dve firmy, s ktorými spolupracoval, vyrobili dlh 600-tisíc eur. „Dlh vidí Vatikán ako nenávratný,“ napísal rešpektovaný odborník na pápežský štát. Správa vraj hovorí aj o tom, že Bezák previedol na firmy majetok a prepustil všetkých administratívnych pracovníkov. Bezák od začiatku obvinenia nekomentuje. Zastala sa ho však jeho bývalá ekonómka a manažérka Anna Húščavová. Popiera, že by vôbec nejaký dlh vznikol. Diecéza podľa nej nepreviedla žiadny majetok a ani nevymenila všetkých úradníkov. Odpovedať odmietajú aj biskupi. **Daniel Vražda**
SME 03/10/2012

Poprela dlh aj prevody

Bezákova ekonómka Anna Húščavová vyvracia obvinenia.

1. Žiadne predaje Bezák nepredal žiadny majetok s výnimkou vyrovnania drobných pozemkov pre jednotlivcov.
2. Neprepustil všetkých administratívnych pracovníkov. Trnavská diecéza sa po delení v roku 2008 zmenšila a znížil sa počet kňazov a zamestnancov.
3. Prevody majetku Bezák nepreviedol nijaký majetok na diecéznu firmu Ninett, na súkromnú Hanalex ani na iné spoločnosti. Hanalex, ktorý poskytoval ekonomické poradenstvo, nedostal ani pôžičku.
4. Pôžička Ninett dostala od arcidiecézy pôžičku 60-tisíc eur na rozbehnutie reštaurácie Galéria, nie 600-tisíc, a to dva týždne po vizitácii. Pôžička ešte nie je splatná. Reštauráciu zatvorili po Bezákovom odvolaní.
5. V Bystrici neboli Anna Húščavová ani Ondrej Studenec nikdy nepracovali pre Banskobystrickú diecézu.

Autor Kto je Sandro Magister

- odborník na Vatikán, píše pre L'Espresso;
- napísal knihy o pápežovi a vnútorných pomeroch v cirkvi;
- je aj konzultantom televízneho kanálu TV 2000 talianskej biskupskej konferencie. **(wm), SME 03/10/2012**

Vatikán asi nepočítal správne

Taliansky znalec Vatikánu cituje z dokumentu, podľa ktorého po Bezákovi zostali dlhy

Nie Ján Sokol, ale Róbert Bezák mal podozrivo narábať s peniazmi, píše sa v správe. Bezákova spolupracovníčka to vyvracia.

Tá vatikánska správa je tajná a mala objasniť dôvody odvolania trnavského arcibiskupa Roberta Bezáka. Po zverejnení jej úryvkov na talianskom serveri Chiesa významného týždenníka L'Espresso ju aktéri zo Slovenska spochybňujú. Tvrdia, že ak je pravá, Vatikán sa rozhodol na základe klamstiev. Článok „Biskup s ľudskou tvárou“ odmietnutý pápežom cituje z dokumentu, ktorý označuje za záverečnú správu apoštolskej vizitácie na Slovensku. „Citácie som získal od dôveryhodného vatikánskeho zdroja, ktorý má celú dokumentáciu k prípadu Bezák,“ povedal SME teológ a novinár Sandro Magister, ktorý píše o Vatikáne.

Prevody, pôžičky, dlhy

Vizitácia, cez ktorú chcel Bezák odkryť hospodárenie svojho predchodcu Jána Sokola, sa podľa Magistra napokon obrátila proti nemu. K známym dôvodom na odvolanie Bezáka pridal nové. Bezákovi spolupracovníci Anna Húščavová (na snímke) a Ondrej Studenec mali podľa správy vytvoriť diecézu dlh takmer 600-tisíc eur cez dve spoločnosti, diecéznu Ninett a súkromnú Hanalex. V správe sa podľa Magistra tvrdí aj to, že Bezák prepustil všetkých administratívnych zamestnancov arcidiecézy a previedol hmotné diecézne portfólio na obe firmy. „Tie boli založené a riadené jeho priateľmi Studencom a Húščavovou, ktorí boli zodpovední za nedbalé riadenie majetku v susednej Banskobystrickej diecéze, kde Bezák pôsobil ako kňaz pred povýšením na trnavského arcibiskupa,“ píše Magister. Arcibiskup Bezák od odvolania na otázky nereaguje. Odpovedá však Anna Húščavová, ktorá viaceré tvrdenia z talianskeho servera popiera. Ekonómka tvrdí, že žiadny dlh vo výške 600-tisíc eur neexistuje a popiera aj informácie o tom, že by Trnavská arcidiecéza previedla akýkoľvek majetok na firmy Ninett a súkromnú Hanalex. „Nikdy som priamo ani nepriamo nepracovala pre Banskobystrickú diecézu,“ tvrdí ďalej. „Nemáme k tomu čo dodať.“

Výjadrenie pani Húščavovej považujeme za dostatočné,“ povedala hovorkyňa Banskobystrickej diecézy Zuzana Juhaniaková. Aj ďalšie cirkevné zdroje SME potvrdili, že Húščavová a Studenec pre Banskobystrickú diecézu nikdy nepracovali.

Opäť rozvody a oblečenie

V správe citovanej Magistrom sa opakujú aj už známe dôvody na Bezákov odvolanie – obklopovanie sa homosexuálnymi kňazmi či liberálne názory na rozvody a eutanáziu. Správa podľa Magistra píše aj o „nosení nevhodného sekulárneho oblečenia, a to dokonca aj pri oficiálnych príležitostiach ako návštevy farností za účelom udelenia sviatosti birmovania“.

Všetci mlčia

Bezák sa sťažoval, že vatikánske úrady ho neinformovali o skutočných obvineniach a nemohol sa brániť. Magister tvrdí, že litoměřický biskup Ján Baxant poverený vizitáciou ho na záver znovu vypočul, oboznámil ho s obvineniami a požiadal ho o reakciu. Biskup Baxant neodpovedá na otázky, či sú citáty autentické a pochádzajú zo správy. Mlčí aj Trnava. „Trnavská arcidiecéza nie je kompetentná potvrdiť alebo vyvrátiť informácie, na ktoré sa pýtate,“ reagoval kancelár diecézy Dušan Kolenčík na otázky, či existuje nenávratný takmer 600-tisícový dlh a či sú citované pasáže v záverečnej správe z vizitácie. „Nebudeme komentovať špekulácie, ktoré sa objavili na internete. Povedali sme všetko, čo sme potrebovali uviesť,“ povedal zasa Ján Kováčik, hovorca Konferencie biskupov Slovenska. Húščavová si myslí, že zverejnené informácie sú snahou o diskreditáciu Róberta Bezáka, aby vatikánske kruhy obhájili pred verejnosťou, že na odvolanie boli vážne dôvody, a to aj ekonomické.

Odvolanie Róberta Bezáka

- Bezák vystriedal v roku 2009 Jána Sokola, kritizoval ho za pochybné účtovníctvo;
- január 2012: na Slovensko prišla pápežská vizitácia;
- pápež odvolal Bezáka v júli 2012;
- dôvody stále nie sú verejné; odkryl ich list Kongregácie pre biskupov vo Vatikáne. Prekážali im liberálne názory, zosmiešňovanie pápeža aj nová diecézna reštaurácia.

Daniel Vražda, SME 03/10/2012

V malej cele pápežovho komorníka celé noci svietili

Gabriele sa necíti vinným z krádeže, len zo zrady Benedikta XVI. Jeho listy dal novinárovi.

Niekoľko týždňov prežil v malej cele, kde sa nemohol poriadne vyspať ani si natiahnuť ruky. Na stene nebol vypínač a svetlo ani na sekundu nezhaslo. „Poškodil sa mi zrak,“ opísal čera svoje väznenie vo vatikánskej cele bývalý pápežov komorník Paolo Gabriele. Obžalovali ho, že vynášal tajné informácie zo sídla Vatikánu. Prípad dostal názov Vatileaks.

Súd podľa Vatikánu

Gabriele včera prvýkrát predstúpil pred súd. Spovedá sa z toho, že poskytol vatikánsku korešpondenciu novinárovi pre knihu o korupcii na najvyšších miestach v sídle katolíckej cirkvi. „Som nevinný z krádeže pápežovej osobnej korešpondencie, cítim sa však vinným z toho, že som zradil dôveru pontifika, ktorého milujem tak, ako syn miluje otca,“ povedal pred súdom 46-ročný otec troch detí. Súdia ho priamo vo Vatikáne, svedčiť majú aj špičky cirkevnej hierarchie. Proces môže naživo sledovať len osem novinárov. Ešte pred vstupom museli odovzdať mobily, peňaženky či kľúče. Do sály si nemohli priniesť ani vlastné pero, dostali ich vnútri. O okolnostiach procesu im zakázali hovoriť. „Boja sa, že v pere by bolo zariadenie na nahrávanie zvuku či

obrazu,“ cituje americký magazín Time anonymne jedného z novinárov, ktorí sa na proces dostali.

Milosť od pápeža

Gabrielemu hrozí štvorročný trest v talianskej väznici. Očakáva sa, že Benedikt XVI. mu udelí milosť. Pápež má ako neobmedzený vládca Vatikánu možnosť ukončiť proces okamžite. Komenátori sa však zhodli, že nechce vytvoriť dojem, že sa snaží niečo utajiť. Gabriele sa už priznal a ako zdroj dokumentov pre knihu ho potvrdil aj autor Gianluigi Nuzzi. Oveľa viac ako verdikt o vine sa tak očakáva dokazovanie, či konal sám. Vždy bol totiž verným služobníkom pápeža. Média špekulujú o mocenskom boji vo Vatikáne aj o tom, že za únikom je pápež. Gabriele tvrdí, že nemal komplicov. Pred procesom vyhlásil, že zverejnením dokumentov chcel upozorniť na korupciu, o ktorej nevedel ani pápež. „Istým spôsobom som sa cítil ako tajný agent v službách Ducha svätého,“ vyhlásil Gabriele. Včerajšie pojednávanie ukázalo, že v jeho byte našli stovky listov o slobodomurároch, tajných službách a prípade bývalého editora novín talianskej biskupskej konferencie, ktorý musel z postu odísť pre obvinenia z homosexuality, napísal server Vatican Insider denníka La Stampa.

Matúš Krčmárik, SME 03/10/2012

Biblia je zbierka primitívnych legiend

List Alberta Einsteina pôjde tento mesiac do internetovej dražby. Rukou písaný dokument má kontroverzný obsah. Najznámejší fyzik všetkých čias v ňom tvrdí, že náboženstvo je výplodom ľudskej slabosti.

Dražiteľ stanovil vyvolávaciu cenu na 3 milióny dolárov (2,3 milióna eur). Očakáva sa, že listina sa predá za dvojnásobok až trojnásobok vyvolávej ceny. Einstein napísal list v januári v roku 1954 na sklonku svojho života. Adresoval ho filozofovi Ericovi Gutkinderovi ako reakciu na knihu Choose Life: The Biblical Call do Revolt, ktorú od neho práve dočítal. A nijako sa s obsahom nepáral. Otvorene v ňom prirovnal Bibliu k bájkam

pre deti a Boha označil za dielo človeka, ktorý sa ocitol v tiesni. „Slovo Boh pre mňa neznamená nič viac ako výraz a produkt ľudskej slabosti, Biblia je zbierka ctihodných, ale napriek tomu primitívnych legiend, ktoré sú jednako pekne detinské. Žiaden výklad, nech je akokoľvek jemný, to nezmení,“ revoltoval vedec. Podľa neho to bol strach pred hladom, chorobou a smrťou, ktorý v ľuďoch vyvolal náboženské predstavy a potrebu sa opierať o vyššiu moc. Písomný dokument s pôvodnou obálkou, známkou a pečiatkou ponúka anonymný predajca, ktorý ho získal na aukcii v Londýne v roku 2008 za 313-tisíc eur.

(tasr, ukr)

Plus jeden deň 04/10/2012

Výsluch policajtov kvôli VatiLeaks

Na súdnom procese s pápežským komorníkom Paolom Gabrieleom včera vo Vatikáne vypovedali ako svedkovia vatikánski policajti. Potvrdili, že v byte komorníka Benedikta XVI. našli tisíce strán dokumentov. Išlo o listiny o slobodomurároch, tajných službách a listy pápeža. **(tasr), HN 04/10/2012**

Bezák dlhy nenarobil!

Bývalá ekonómka Trnavskej arcidiecézy: Taliansky portál tvrdí, že bývalý arcibiskup zaťal sekeru 600 000 eur!

Valí sa to naňho?! Bývalý arcibiskup Róbert Bezák mal podľa talianskeho internetového portálu počas svojej pastorácie urobiť dlh Trnavskej arcidiecéze takmer 600 000 eur. Upozorňuje na to vatikanista Sandro Magister, ktorý zverejnil aj výsledky vizitácie, a tie mali viesť k Bezákovmu odvolaniu. Bývalá ekonómka arcidiecézy všetky tvrdenia o závratnom dlhu odmieta.

Taliansky internetový portál chiesa.espressonline.it píše, že Bezák mal podľa vizitácie obrovský diecézny majetok zveriť súkromným spoločnostiam Ninett a Hanalex. Na obe spoločnosti, ako aj na bývalú ekonómku Trnavskej arcidiecézy Annu Húščavovú, sa ho v máji pýtala Kongregácia pre biskupov. Ninett a Hanalex podľa správy citovanej Sandrom Magisterom založili a viedli Bezákovi priatelia, medzi ktorými bola aj Húščavová. V priebehu niekoľkých mesiacov mali podľa portálu obe spoločnosti vytvoriť dlh až takmer 600 000 eur, ktorý Svätá stolica označila za nenávratný. Všetky tvrdenia Húščavová odmieta. „Majetok Trnavskej arcidiecézy sa počas pôsobenia arcibiskupa Bezáka zhodnotil. Ekonomická a personálna racionalizácia bola nevyhnutná a mala byť urobená už dávno pred jeho nástupom,“ povedala pre portál Svet kresťanstva. Vatikanista v článku však tvrdí, že dlh a nesprávne riadenie diecézy neboli jedinými dôvodmi, pre ktoré bol Bezák odvolaný. Ďalšie dôvody okrem ekonomických boli vieroúčnne a disciplinárne. Kancelár Trnavskej arcidiecézy Dušan Kolenčík sa k údajnému dlhu nevyjadruje.

Podľa talianskeho internetového portálu mal Bezák urobiť arcidiecéze dlh. **(šiš), Nový Čas 05/10/2012**

Europoslankyňa Záborská kritizuje Catherine Ashtonovú

Europoslankyňa Anna Záborská kritizuje vysokú predstaviteľku Európskej únie pre zahraničnú politiku Catherine Ashtonovú, že síce odsúdila protiislamský film, no neodmieta násilie páchané na kresťanoch. Catherine Ashtonová kritiku odmieta. Tvrdí, že pravidelne vyzýva na toleranciu k akémukoľvek náboženstvu. Pokračuje spravodajca Peter Majer: „Vysoká predstaviteľka Európskej únie pre zahraničnú politiku Catherine Ashtonová podpísala ešte dvadsiateho septembra stanovisko, v ktorom vyzýva k tolerancii v súvislosti s násilnosťami v moslimskom svete. Tie vznikli pre krátky film, ktorý zosmiešňuje moslimov. Stanovisko podpísali aj predstavitelia arabskej ligy a Africkej únie. Europoslankyňa Anna Záborská sa Catherine Ashtonovej pýta, kedy urobila podobný krok aj na obranu prenasledovaných kresťanov, napríklad pri vraždách biskupov v Iraku a Turecku, či pri vypalovaní kostolov v Afrike.“

Anna Záborská, europoslankyňa: „Nikdy Európska komisia a ani ona osobne takto nezareagovala na smrť, na vyhnanstvo, na exo-

dus kresťanov či už z Iraku alebo z iných arabských štátov.“

Redaktor: „Catherine Ashtonová cez svojho hovorcu odkázala, že sa dostatočne venuje všetkým náboženstvám bez rozdielu. Práve spomínané stanovisko malo dokázať, že vo svete nie je miesto pre násilie z hľadiska akejkolvek viery. Hovorí Michael Mann.“

Michael Mann, hlavný hovorca vysokej predstaviteľky pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku: „Catherine Ashtonová je vždy za toleranciu a odmieta akékoľvek násilie. Ale samozrejme na druhej strane každý má právo na slobodu prejavu, pretože je to pre Európsku úniu veľmi dôležité.“

Redaktor: „Anna Záborská si napriek tomu myslí, že postoj Európskej komisie nie sú vyvážené. Zdôrazňuje však, že proti moslimom nič nemá.“

Anna Záborská, europoslankyňa: „Žila som viacej rokov v severnej Afrike. Mám medzi musulmanmi veľmi dobrých, by som povedala až vynikajúcich priateľov takmer ako v rodine.“

Rádio Slovensko, 02/10/2012

Ľudia nezabudli

Hoci od odvolania trnavského arcibiskupa Róberta Bezáka ubehlo niekoľko mesiacov, táto udalosť stále rezonuje na celom Slovensku. Ako to s odstupom času vidia ľudia v slovenskom Ríme, zisťoval Roman Ruttkay, redaktor: „Veriaci ani štyri mesiace po odvolaní Róberta Bezáka z postu trnavského arcibiskupa presný dôvod dosiaľ nepoznajú. Ako môžete vidieť, na viacerých miestach v Trnave sú ešte stále rozmiestnené bilbordy, na ktorých mu ďakujú. Ľudia na neho nevedia zabudnúť.“

Anketa - Opýtaná 1: „Teda nie, teda nie. Takú špinavosť čo spravili, to nie je možné.“

Opýtaná 2: „Cirkev ešte nič dobého, odkedy existuje, neurobila.“

Opýtaný 3: „Chýba nám. Bol to taký náš človek.“

Opýtaný 4: „Že vraj on premárnil šesťstotisíc eur, tak to určite on nespravil tam a niekto druhý pred ním to musel asi robiť.“

Opýtaná 5: „Bolí to, no. Otec arcibiskup, je nám za ním ľúto.“

Imrich Gazda, cirkevný analytik: „Bežný veriaci musí byť z tohto prípadu veľmi sklamaný a určite veľmi zmätený.“ TV Markíza, 4.10.2012

Cirkev: Na hroby patria živé kvety

Umelé kvety na hroby, najmä počas pamiatky zosnulých, nepatria. Tvrdí to Konferencia biskupov Slovenska, ktorej ekologická sekcia vyzvala veriacich, aby pamätníky svojich blízkych zdobili živými kvetinami. Náš redaktor Zolo Rác sa však na vlastné oči presvedčil, že cintoríny zdobia najmä umelé kytice.

Konferencia biskupov Slovenska má na preferovanie umelých kvetín pred živými okrem ekologického aj symbolický dôvod.

Jozef Kováčik, hovorca KBS: „Aby symbol nezostal len nejakým prázdny gestom, alebo nejakou lacnou náhradou. Pretože symbolom života a smrti sú práve živé kvety, alebo potom usušené kvety.“

Redaktor: „Opýtaní ľudia na jednom z bratislavských cintorínov sú jednoznačne za živé kvety.“

Anketa - Opýtaná 1: „Chryzan-

témy, gladioly. Ja dávam zásadne živé.“

Opýtaná 2: „Ten umelý kvet je mŕtvy.“

Opýtaná 3: „A vzniká ešte nejaký odpad, toto je bio.“

Opýtaná 4: „Umelé pre mňa je umelé.“

Zoltán Rác, redaktor: „Umelé kvety, ktoré stoja okolo päťdesiat eur, už pomaly nerozoznate od živých.“

Anketa

Opýtaná 5: „Toto sú umelé a toto sú živé, už to viem. Ale teda sú veľmi pekné aj tie umelé kvety a tie dlho vydržia.“

Redaktor: „A to je aj dôvod, prečo ich vidieť na hroboch najčastejšie.“

Anketa

Opýtaná 5: „Už nevládzem poriadne chodiť hore-dolu, viete, tak často ako som chodievala.“

Opýtaná 6: „My to kombinujeme.

Ja uznám, aby teda ako ten hrob bol celý rok, dá sa povedať, upravený.“

Redaktor: „Umelé kvety sa podľa aranžéra kvetín oveľa lepšie predávajú. Najlacnejšie dostať už od päť eur a máte ich na celý rok.“

Maroš Petic, florista, predajca kvetín: „Veľa ľudí nemá na živé kvety, tak siahnu určite po tej lacnej forme, ako je aranžmán z Poľska.“

Jozef Kováčik, hovorca Konferencie biskupov Slovenska: „Toto nie je nejaké morálne záväzné stanovisko, že ten, kto to urobí, bude mať hriech. O tom to nie je. Je to skôr o odporúčaní, aby ľudia začali premýšľať aj o ekologických dopadoch nášho konania.“

Redaktor: „Ekológovia ešte viac ako živé rezané kvety, ktoré sú zväčša z dovozu, odporúčajú vypestované doma v črepníku.“

Zoltán Rác, STV 1, 03/10/2012

KBS je sklamaná so vznikom výboru

Konferencia biskupov Slovenska je sklamaná rozhodnutím vlády. Kabinet totiž zriadil výbor pre práva lesbičiek, gayov, bisexuálnych, transrodových a intersexuálnych ľudí. Hovorca KBS Jozef Kováčik konštatoval, že cirkev chápe zriadenie výboru ako presadzovanie protirodinnéj ideologickej agendy. Návrh na zriadenie výboru predložil vicepremiér a šéf diplomacie Miroslav Lajčák. Jeho vznik chápe ako platformu pre diskusiu.

Miroslav Lajčák, minister zahraničných vecí: „Nikto nespochybňuje skutočnosť, že na Slovensku existujú ľudia s iným než heterosexuálnym zameraním. O ich právach alebo povinnostiach sa vedie všelijaká diskusia, aj inteligentná aj primitívna, aj fundovaná aj diletantská. Cieľom tohto výboru je, aby sme dali dohromady odbornú aj laickú verejnosť, štátne inštitúcie, mimovládne organizácie a aby diskutovali. Výbor nemá právo predkladať návrhy zákonov. To znamená, ak niekto hovorí že zriadenie výboru automaticky znamená prijatie takého alebo onakého zákona, tak buď klame, alebo nevie o čom hovorí, Lebo takto to nie je.“

Rádio Regina, 03/10/

Gabriele poprel svoju vinu

Bývalý komorník pápeža Benedikta XVI. Paolo Gabriele sa dnes pred súdom označil za nevinného. Gabriele je ústrednou postavou v kauze nazvanej Vatileaks. Na konte má obvinenie z krádeže tajných dokumentov vo Vatikáne.

Podobne ako sobotňajšie pojednávanie, ani toto nebolo skutočnou verejnou záležitosťou. Na súde mohlo byť len pár novinárov, televízne kamery mali zakázaný vstup, nemohlo sa ani fotografovať. Jediné verejnosti dostupné fotografie poskytol Vatikán. Bývalý pápežov komorník Gabriele na súde poprel, že by tajné dokumenty ukradol. Cíti sa však vinný z toho, že sklamal pápežovu dôveru. Gabrieleho oficiálne obvinili v polovici augusta, aféra však prepukla už v máji.

Franca Giansoldati, vatikánska korešpondentka Il Messaggero:

Čo dosiahnu LGBTI ľudia, rozhodne Borec

Prvýkrát v histórii Slovenska bude mať komunita lesbičiek, gejov, bisexuálnych, transrodových a intersexuálnych ľudí svoj výbor pri vláde. Či sa mu aj podarí do legislatívy presadiť zmeny, po ktorých táto komunita volá, bude závisieť od ministra spravodlivosti Tomáša Boreca, ktorý výboru predsedá. Podľa vyjadrení rezortu spravodlivosti registrované partnerstvá v tomto volebnom období nedostanú šancu. Borec bude vo výbore podľa jeho hovorkyne Jany Zlatohlávkovej obhajovať manželstvo ako jedinečný zväzok muža a ženy, tak ako to hovorí programové vyhlásenie vlády. Mimovládne organizácie, ktoré o vznik výboru žiadali, sú aj napriek tomu optimistické. „Dlho sme na tom pracovali a konečne to vyšlo,“ hovorí Romana Schlesinger, riaditeľka Queer Leaders Forum, ktoré organizuje na Slovensku Dúhový Pride. S rýchlym úspechom v tejto oblasti neráta. „Výbor je poradný orgán rady vlády, takže svoje odporúčania dá rade. Tá ich bude posúvať na vládu, ktorá sa tým bude zaoberať, ale neznamená to, že ich bude musieť schvaľovať,“ hovorí Schlesinger. V prípade registrovaných partnerstiev sa podľa nej uvažuje o zriadení pracovnej skupiny, ktorá by pracovala na návrhu zákona o registrovaných partnerstvách alebo by aspoň mohla začať s analýzou zákonov, ktoré v Európe existujú. Ministerstvo je podľa Zlatohlávkovej pripravené na diskusiu o hľadaní riešení, ako zjednodušiť život ľuďom, ktorí žijú aj v inom ako manželskom zväzku, a to bez ohľadu na ich sexuálnu orientáciu. Týka sa to napríklad práva partnerov vzájomne po sebe dediť, zastupovania či práva na prístup k informáciám o zdravotnom stave partnera. Schlesinger očakáva, že v rámci výboru sa vytvorí viac pracovných skupín. Jednou z vecí, ktoré by chceli presadiť, je zber dát. „Existujú rôzne odporúčania EÚ o tom, že členské krajiny by mali zbierať rôzne dáta aj na základe sexu-

álnej orientácie. Keďže sa to nerobí, nepoznáme presnú mieru diskriminácie na trhu práce, nepoznáme počet homofóbne orientovaných trestných činov. Napriek tomu, že ľudia ich hlásia, u policajtov nie je taká kolónka,“ hovorí Schlesinger. Vyjadrovať sa chcú k legislatíve v oblasti školstva, zdravotníctva. Termín prvého rokovania výboru ani zoznam jeho členov nie sú zatiaľ určené. Zatiaľ sa diskutuje o štatúte výboru. Proti vzniku výboru, ktorý včera schválila vláda, sa zdvihla vlna protestov z radov katolíckych veriacich, či už mimovládnych organizácií ako Fórum života, združenia Pastor Bonus, ale aj Konferencie biskupov Slovenska. Kresťanské organizácie doručili na Úrad vlády aj výzvu, aby výbor nevytvorila. „Na predsedu vlády, ministrov a poslancov sa v extrémne krátkom čase obrátilo s osobnou výzvou 3 643 ľudí, ktorí protestovali proti vytvoreniu tohto výboru,“ uviedol Marek Nikolov zo združenia Pastor Bonus. Neheterosexuálne páry chcú podľa kresťanských organizácií získať nadštandardné práva. Zriadenie výboru pre práva ľudí s neheterosexuálnou orientáciou je podľa nich nadbytočné. „Na úrovni vlády je už výbor, ktorý sa už zaoberá vymožitelnosťou základných ľudských práv. Tento výbor je navyše,“ tvrdí Michalčík z Fóra života. Podľa právničky Janky Debrecéniovej „nejde o nijaké nadštandardné práva“. A fakt, že Radu vlády pre ľudské práva vedie minister zahraničných vecí a Výbor pre LGBTI komunitu minister spravodlivosti, tiež podľa nej „dosť jasne dokazuje, že vláda si uvedomuje, že táto oblasť má medzinárodnoprávnú a celkovú ľudskoprávnú rovinu“. Na prijímanie opatrení v oblasti dodržiavania a presadzovania ľudských práv neheterosexuálnych ľudí vyzvala Slovensko aj nedávna správa Výboru OSN pre hospodárske, sociálne a kultúrne práva.

Daniela Balážová
Pravda 04/10/2012

„Po tom, čo sa dokumenty dostali na verejnosť, pápežov tajomník si predvolal komorník Benedikta XVI. Pýtal sa ich ako tajné dokumenty mohli z Vatikánu uniknúť. Vtedy padlo podozrenie na Paola Gabrieleho.“

Neuvedený, reportér TA3: „Gabriele cítil vnútornú povinnosť

upozorniť médiá na údajné zlo a korupciu vnútri katolíckej cirkvi. Súd s Gabrieleom sa začal v sobotu. Ak bývalého pápežovho komorníka uznajú za vinného, hrozí mu nepodmienečný trest väzenia. Tomu sa môže vyhnúť jedine vtedy, ak mu pápež udelí milosť.“

TA3, 02/10/2012